

بیماری‌های متابولیک

برای دانشجویان دکترای عمومی دامپزشکی،

تغذیه و دامپروری

تألیف:

دکتر ناصر علی‌دادی
دانشیار دانشگاه تهران

دکتر تقی تقی پوربازرگانی
استاد بازنشسته دانشگاه تهران

شماره مسلسل ۹۳۲۵

شماره انتشار ۳۸۸۶

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	: تقی‌پور بازرگانی، تقی
عنوان و نام پدیدآور	: بیماری‌های متابولیک: برای دانشجویان دکترای عمومی دامپزشکی، تغذیه و دامپروری / تألیف تقی تقی‌پور بازرگانی، ناصر علی‌دادی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۷ ص: جدول.
فروست	: انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۸۸۶.
شابک	: 978-964-03-7094-0
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: گاوها--بیماری‌ها
یادداشت	: گاوها--بیماری‌ها--درمان
یادداشت	: گاوها--بیماری‌ها--تشخیص
شناسه افزوده	: علی‌دادی، ناصر
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره	: SF ۹۶۱/ت۷ب۹ ۱۳۹۶
رده‌بندی دیویی	: ۶۳۶/۲۰۸۹۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۳۲۳۳۰

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

ISBN:978-964-03-7094-0

9 789640 370940

عنوان: بیماری‌های متابولیک: برای دانشجویان دکترای عمومی دامپزشکی، تغذیه و دامپروری
 تألیف: دکتر تقی تقی‌پور بازرگانی - دکتر ناصر علی‌دادی
 ویرایش ادبی: نسترن حسین‌پور
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۶
 شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

بها: ۲۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>
 پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست مطالب

تخته‌بند	۱
نشانگان ماده‌گاو زمین‌گیر	۲۵
کتوزیس در نشخوارکنندگان	۳۷
نشانگان کبد چرب	۵۷
نشانگان هیپرلیپمیا در تک‌سمی‌ها	۷۱
هموگلوبینوری پس از زایش	۸۱
تتانی یا از پا افتادگی حمل و نقل در نشخوارکنندگان	۹۳
تتانی مادیان‌های شیرده	۹۹
رابدومیولیز همراه با تمرین در اسب	۱۰۵
فلجی دورهای همراه با هیپرکالمی	۱۲۱
کمبودهای کلسیم، فسفر و ویتامین D	۱۲۹
کمبود منیزیم در نشخوارکنندگان	۱۵۵
کمبود مس	۱۸۳
کمبودهای سلنیم و ویتامین E	۲۰۷
کمبود تیامین	۲۲۵
کمبود ویتامین A	۲۳۷
کمبود روی	۲۵۱
کمبود ید	۲۵۷
کمبود منگنز	۲۶۳
آشفتگی‌های متابولیسم پروتئین، چربی و الکترولیت‌ها	۲۶۷
نمایه	۲۸۹

فهرست جداول

- جدول ۱. درصد بهبود پس از تزریق ترکیب کلسیم‌دار به گاو مبتلا به تب شیر ۱۴
- جدول ۲. ترکیبات شیمیایی استفاده شده در اسیدی کردن جیره و مقادیر آنها ۱۶
- جدول ۳. شرایط لازم برای افزودن املاح آنیونی به جیره غذایی گاو ۱۷
- جدول ۴. میزان لیپید پلاسمای پونی‌های شاهد و مبتلا به هیپرلیپمیا لیتر ۷۵
- جدول ۵. نیاز روزانه میزان کلسیم فسفر و ویتامین D در دام‌های بزرگ ۱۵۱
- جدول ۶. غلظت مس بر حسب قسمت در میلیون کبد در گاو و گوسفند در رابطه با سن ۱۸۵
و وضعیت جیره غذایی
- جدول ۷. وضعیت مولیبدنوم و مس علف چراگاه در رابطه با وقوع کمبود اولیه و ثانویه ۱۸۸
مس به قسمت در میلیون
- جدول ۸. کمبود مس در گاو و گوسفند در رابطه با میزان مس، مولیبدنوم بر حسب ۱۸۹
قسمت در میلیون و سولفات

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه

بی‌تردید بیماری‌های متابولیک یکی از مهم‌ترین مباحث در طب بالینی است که حداقل اشراف و تسلط بر آن، از ضروریات فعالیت عملی در این زمینه است. اگرچه آشفتگی‌های متابولیک به خودی خود بیماری مستقلی به شمار می‌روند ولی زمینه‌ساز بروز بسیاری از بیماری‌های دیگر در دام‌ها هستند. به طوری که تداخل آنها با سلامت دستگاه‌های گوناگون بدن همانند اعصاب، گردش خون، گوارش، ایمنی و تولید مثل ممکن است خسارات چشم‌گیری را در امر تولید و تضمین امنیت غذایی جامعه به دنبال داشته باشد. آنچه که در این کتاب پیش روی شماست از یک طرف دستاورد سالها غور و کاویدن در متون و منابع علمی این زمینه است و از طرف دیگر مبتنی بر تجارب بالینی در سطح کشور است. امید است که مفید افتد و مقبول طبع واقع شود.

دکتر تقی تقی پور بازرگانی

دکتر ناصر علی‌دادی